

ارزیابی خطوط ویژه اتوبوس و تاکسی شهر شیراز و تاثیر آن بر روی ترافیک معابر این شهر

سید عباس طباطبایی^۱، کاظم خرم^{۲*}

۱- دانشجویار دانشکده مهندسی دانشگاه شهید چمران اهواز، Dr.Tabatabaiee@yahoo.com

۲- دانشجوی کارشناسی ارشد راه و ترابری دانشگاه شهید چمران اهواز،

kazem.khorram@yahoo.com

چکیده

تراکم ترافیک، افزایش زمان سفر، استفاده بی‌رویه از وسایل نقلیه شخصی و در نهایت آلودگی هوا، همه و همه لزوم استفاده از سیستم‌های حمل و نقل عمومی در معابر شهری را بیش از پیش نمایان می‌سازند. استفاده از خطوط ویژه یکی از راهکارهای مقابله با ترافیک، جهت بهبود عبور و مرور وسایل نقلیه عمومی می‌باشد. از این‌رو در برخی از معابر پرتراffic و هسته مرکزی شهر شیراز، خطوط ویژه وسایل نقلیه عمومی و امدادی احداث شده است. در این مقاله ضمن بررسی خصوصیات خطوط ویژه ایجاد شده، به مزایا و معایب آن‌ها پرداخته و تغییرات ایجاد شده در زمان سفر، تعداد مسافر، تعداد و سرعت وسایل نقلیه عبوری از معابر، پس از احداث خطوط ویژه بررسی شده و دلایل هر یک برای خطوط مورد مطالعه تشریح شده است. در پایان نیز دیدگاه مسافران در مورد خطوط ویژه احداث شده و علل نارضایتی آنان از شرایط کنونی این سیستم بیان گردیده است.

واژه‌های کلیدی: خطوط ویژه، حمل و نقل عمومی، اتوبوسرانی، تاکسیرانی، معابر شهری

۱- مقدمه

افزایش روزافزون سفرهای درون شهری در پی توسعه نواحی شهری و افزایش جمعیت موجب شده است که بسیاری از شهرهای جهان با مشکلاتی از قبیل تراکم ترافیک، اتلاف وقت شهروندان، آلودگی صوتی، آلودگی هوا و سایر ناهنجاری‌های زیست محیطی، افزایش مصرف سوخت و غیره که حاصل از تراکم وسایل نقلیه در سطح معابر شهری است روبرو شوند. از مهمترین علل ایجاد تراکم ترافیک، می‌توان به عدم استفاده مسافران از وسایل نقلیه عمومی برای انجام سفرهای روزانه اشاره نمود [۱]. کلان‌شهرهای کشور ما نیز در پی استفاده بی‌رویه از وسایل نقلیه شخصی توسط شهروندان، ضعف در زیرساخت‌های حمل و نقل عمومی، کیفیت پایین در ارائه خدمات عمومی و آلودگی هوا، با مشکلات عدیده-ای در زمینه ترافیک شهری روبرو هستند. از این‌رو ضروری است در جهت بهبود خدمات حمل و نقل عمومی و تشویق مسافران به استفاده از وسایل نقلیه عمومی، گام‌های اساسی برداشته شود.

اولویت دهی به حمل و نقل عمومی در مقایسه با وسایل نقلیه شخصی از جمله راهکارهایی است که در جهت کاهش ترافیک در سطح معابر شهری مورد توجه اغلب کشورهای دنیا است. در میان سیستم‌های مختلف حمل و نقل عمومی، سیستم اتوبوسرانی سهم عمده و نقش موثری را به دلیل مزایایی از قبیل هزینه پایین و انعطاف‌پذیری بالا داراست بنابراین یکی از چاره‌های کاهش ترافیک شهرهای بزرگ، تخصیص خطوط ویژه به وسایل نقلیه عمومی است. شناخت معایب و مشکلات خطوط ویژه و